

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van PvdA
de heer J. Pellaers

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake Dijk Heugem

DATUM
10 april 2026
Verzonden: 13-04-2026

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
GH (Gerard) Wijnands

TELEFOONNUMMER
043 350 5242

ONZE REFERENTIE
2026.00936

E-MAILADRES
Gerard.Wijnands@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heer Pellaers,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Aanleiding:

Wij ontvingen op 25 februari jl. van u een raadsinformatiebrief met daarin de hierna geplaatste informatie over een demontabele waterkering in Heugem- Randwyck. Tevens lazen wij hier recent een artikel over in de Limburger.

Vanuit het MUMC+ en de inwoners van Heugem en Randwyck is aangedrongen op tussentijdse beschermende maatregelen bij overstromingen van de Maas. Samen met het waterschap Limburg, het MUMC en de gemeente Maastricht is daarom onderzocht in hoeverre er tussentijdse maatregelen genomen kunnen worden, dit heeft geresulteerd in de gezamenlijke aanschaf van tijdelijke en demontabele keringen.

Tot onze verbazing komt er een demontabele waterkering van 1.8 km lang. De Hoge Weerd, over de dijk tussen Heugem en de Maas lopend is zo'n 4.5 km lang.

Vraag 1:

Van de gemeentegrens bij Oost Maarland tot aan de J F Kennedybrug loopt de Hoge Weerd die over die afstand ongeveer 4,5 km lang is. Waar precies komt de demontabele kering te staan? En waarom is gekozen voor een demontabele kering van slechts 1.8 km?

Antwoord 1:

Het Maaswater stond in juli 2021 nabij Heugem bijna op de dijk. Toen was de afvoer bijna 3200 m³ per seconde. In afwachting van definitieve hoogwatermaatregelen die in het project Zuidelijk Maasdal gerealiseerd worden en die een herhaling van die situatie moeten voorkomen, hebben waterschap, MUMC+ en gemeente besloten tijdelijke maatregelen te treffen als de Maas weer een hoge afvoer heeft. Hierbij is gekozen voor tijdelijke maatregelen die het water tegenhouden tot een afvoer van 4000 m³.

Op het traject tussen de gemeentegrens bij Oost Maarland en het Gouvernement aan de Limburglaan hebben de dijken (keringen) verschillende hoogtes. Om toch overal hetzelfde beschermingsniveau te bereiken, zijn verschillende maatregelen nodig. Op de stukken de stukken waar we de dijk meer dan 25 centimeter moeten ophogen, zetten we in geval van hoog water tijdelijke keringen van 1 meter of van 50 centimeter hoog. Daarmee houden we op die plekken het Maaswater tegen.

DATUM
10 april 2026

Op plekken waar de bestaande dijk net niet hoog genoeg is en een verhoging van maximaal 25 centimeter nodig is om het water bij een afvoer van 4000 m³ tegen te houden, leggen we zandzakjes. En het overig deel van de dijk is hoog genoeg om bij die afvoer het Maaswater tegen te houden. Daar hoeven we dus niets te doen.

Het langste deel van de demontabele kering komt te staan langs de Hoge Weerd vanaf het 'Moordkruis van Heugem' tot en met de begraafplaats net ten noorden van De Beente. Zuidelijker worden her en der nog wat kleine stukken opgehoogd met mobiele keringen. In totaal gaat het om 1,8 kilometer mobiele kering.

Deze mobiele keringen worden uiteraard het eerst opgebouwd, omdat ze op de laagste stukken dijk komen te staan. Daarna leggen we zandzakjes. Dit gebeurt over een lengte van +/- 1,4 kilometer. De resterende 1,3 kilometer dijk is hoog genoeg om bij een afvoer van 4000 m³ het Maaswater tegen te houden.

Een tijdelijke kering is vooral interessant daar waar het tijdswinst oplevert. Dit is met name het geval op locaties waar de benodigde kerende hoogte groter is dan 25cm en daar waar het over een aanzienlijke lengte gaat. Voor korte stukjes of locaties waar slechts enkele centimeters of decimeters aan hoogte tekort is, zijn zandzakken het meest interessant. Zandzakjes zijn goedkoper, ze zijn flexibeler in te zetten en in dit geval ongeveer net zo snel om op te bouwen (beide circa in 8 uur op te bouwen).

Overigens heeft het waterschap hier geen verplichting voor. Maar tijdens een crisissituatie, zoals bijv. tijdens het hoogwater van 2021, zal het waterschap zich altijd inspannen om noodmaatregelen te treffen daar waar dat op dat moment nog kan en waar het nog zin heeft. Dit hangt o.a. af van de beschikbare tijd, materieel en materiaal en de voorspelde hoogwater piek. Dit gebeurt onder leiding van en in overleg met de veiligheidsregio en de betrokken partijen zoals gemeente, leger, brandweer, etc.

Vraag 2:

Hoe hoog is het risico op een overstroming bij de overgebleven open ruimte van circa 2,7 km?

Antwoord 2:

Zie antwoord vraag 1. Opgemerkt dient te worden dat er altijd een kans op overstroming blijft. Dat is bijvoorbeeld het geval als de Maas meer water afvoert dan 4000 m³. Overigens is voor zover bekend nog nooit een afvoer van 4000 m³, en de bijbehorende waterstand, voorgekomen.

Vraag 3:

Een vakspecialist van WL gaf eerder aan dat er een demontabele dijk van minimaal 4400 meter nodig was? Ook een specialist uit de wijk had het over een waterkering die aanzienlijk langer was dan de nu genoemde kering, waarom dan toch "slechts" genoemde 1.8 km aan waterkering?

Antwoord 3:

De nadere uitwerking van de globale plannen uit 2022/2023 hebben geleid tot de in antwoord 1 toegelichte oplossing. Overigens is hierbij rekening gehouden met de meest recente modelberekeningen. Daarin worden de meest recente klimaatscenario's doorgerekend en is ook meer inzicht in het functioneren van het riviersysteem, denk daarbij aan bijvoorbeeld de ligging van het rivierbed. Op basis van nauwkeurige hoogtekaarten is ook meer inzicht ontstaan in de daadwerkelijke hoogteopgave.

DATUM
10 april 2026

Vraag 4:

Wij begrepen dat de overgebleven ruimte met zandzakken beveiligd moet worden als er sprake van een overstroming is. Dit gaat dan over een afstand van ongeveer genoemde 2.7 km. Hoeveel kilo zand en/of zandzakken zijn er dan nodig. ? waar slaat u dit zand op en hoeveel tijd heeft u nodig om deze zandzakken te plaatsen?

Antwoord 4:

De benodigde zandzakjes worden conform een zandzakken-protocol gevuld en geplaatst en geplaatst over een lengte van circa 1.4 km. Hiervoor zijn circa 8400 zandzakjes nodig. Daarvoor liggen een groot aantal gevulde zandzakjes op een centrale plek in zuid Limburg, daarnaast beschikt het waterschap nog over 80.000 lege zandzakjes die in geval van extreme overstromingen gevuld kunnen worden, voor het aanbrengen van deze zandzakjes is ongeveer 8 uur nodig.

Vraag 5:

Is er over genoemde route een aanzienlijk verschil in hoogte van de oever zodat er mogelijk minder risico op een overstroming is?

Antwoord 5:

Er is een analyse uitgevoerd naar de hoogte van de kade, op basis daarvan is beoordeeld waar welke maatregel genomen kan worden. Daarbij is uitgegaan van een fasering.

- *Fase 1: deze fase gaat uit van een debiet in de Maas van 3250 m³/sec en dient gereed te zijn bij een debiet 3500 m³/sec. In deze fase worden de tijdelijke keringen in de vorm van demontabele keringen aangebracht.*
- *Fase 2: deze maatregel gaat in bij een debiet van > 3500 m³/sec en dient gereed te zijn bij een debiet van 3750 m³/sec.*

Daarnaast zijn er dus stukken in dit dijkvak die voldoende hoog zijn bij deze waterstanden, daar zijn geen aanvullende maatregelen voorzien.

Vraag 6:

Kan er geen kering over de totale lengte van de Hoge Weerd aangeschaft worden?

Antwoord 6:

Zie ook de beantwoording onder vraag 1 en 3. Uiteraard zou over de totale lengte van de Hoge Weerd een mobiele kering kunnen worden geplaatst. Op basis van berekeningen is gekozen voor gecertificeerde mobiele keringen waar meer dan 25 centimeter kering nodig is, en zandzakjes waar minder dan 25 centimeter kering nodig is. Daarbij is ook in ogenschouw genomen dat de kans dat de afvoer van de Maas meer dan 4000 m³ bereikt, klein is en de aanschaf van een gecertificeerde mobiele kering een aanzienlijke investering vergt.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus

Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap